

KIS LAP

ABRONCS-UGRÁS. (Lásd a 332. lapon.)

A JÓ SZIV GYŐZELME.

— Elbeszélés. —

(II. folytatás.)

MINT a kosár mellett ülő kis leányhoz közeledett, ez rejtélyesen ajkához emelé ujját.

— Pszt! Csöndesen, anyácskám! El ne riassa!

— Mi az, Boriskám!

— Ott, a kosárban... olyan gyönyörű...

— De mi van ott?

Boriska ezalatt óvatosan fölkelt s anyjához simulva, a kosárba mutatott:

— Nézzed anyácskám, milyen gyönyörű madárka! Most röpült a kosárba s olyan jóízűen csipdesi a kakukfüvet.

— Ez kanári madárka! Szólt az anya. Megszökött valahonnan!

— Fogd meg, kedves anyácskám... haza visszük... oh, mennyire fogom szeretni ezt a gyönyörű madárkát.

De mit csinálunk vele otthon, Boriskám? Kalitkánk sincs...

— Oh, van a szomszédban Ágnes néninél egy üres kalitka... tudom... nem régen szökött el kis rigója... kölcsön adja nekünk...

— Meglehet, de lásd, ez a madárka nem a mienk, ez megszökött valahonnan, vissza kell adnunk gazdájának.

— Oh kedves anyácskám, kérlek, vigyük magunkkal!

És a kis leány, látván hogy anyja még mindig haboz, sirásra fakadt. Ez pedig nagyon megdöbbené anyját. Mert Boriska szelid, türelmes gyermek volt,

megnyugodott mindenben, amit mamája mondott; nagyon, de nagyon betegnek kellett tehát lennie, hogy most annyira kiesett rendes sodrából; meg is látszott arcán, mert halálsápadt volt s szeméi ijesztően beestek. A jó anya most már csak arra igyekezett, hogy a leánykát mielőbb ágyba fektesse. Gyorsan odalépett tehát a madárhoz s ez, szokva lévén hozzá, hogy kézbe fogják, most is könnyen engedte magát megfogatni. Egy pillanattal később már Boriska kezében volt, aztán folytatták utjokat hazafelé.

Boriskáék a város szélén, egy szegényes kis házban laktak. Hosszu ut volt még odáig s Boriska már alig bírta a gyaloglást. Midőn végre hazajutottak, egészen kimerülten dőlt egy székre s anyja aggódva látta, hogy a kis leány valóban nagyon beteg. Azonnal lefektette tehát az ágyba.

A madárkát azonban Boriska nem ereszté ki kezeiből, magával vitte az ágyba, simogatta, csókolgatta s a kanári ezt egy ideig békén tűrte; de végre megunt a fogságot, nyugtalankodni kezdett s Boriska gyöngye hangon megszólalt:

— Édes anyácskám... kérlek... menj Ágnes nénihez a szomszédba... kérd kölcsön a kis kalitkát...

A jó anya megtette s néhány percz múlva visszatért egy eléggé csinos kis kalitkával. Ebbe a kanárit betették s a madárka, midőn ismét mozoghatott kissé, víg csattogásban fejezte ki örömét. Az anya ezután a kalitkát az ablakba akarta tenni; de Boriska göresösen belekapaszkodott, nem eresztette s azt kívánta, hogy a madárka ott legyen mindég mellette az

ágyban. Ott maradt tehát a kanári s csi-
esergésével vigasztalá a kis beteget.

Éjjel Boriska még rozabbul lett s
anyja másnap korán reggel orvosért sza-
ladt, ki aztán meg is mondta, hogy a le-
ányka veszélyesen beteg, gondos ápolásra
van szüksége. Rendelt is azonnal orvossá-
got s meghagyta, hogy mindég legyen va-
laki a beteg mellett.

Könyű volt az orvosnak ezt paran-
csolni, de a szegény özvegy asszonynak
nehéz volt teljesíteni. Nem mintha nem
ápolta volna szeretettel kedves gyerme-
két, — hanem mert nagy szegénység
uralkodott a házban. Ha nem mehet dol-
gozni, ha nem keres minden nap egy kis
pénzt, miből vegyen aztán orvosságot és jó
tápláló ételt a kis betegnek? Sulyos gond
volt ez a szegény jó anyának s gyakran,
míg Boriska bágyadtan szendergett az
ágyban, anyja térdre borult és könyezve
kért segítséget az Egek Urától. Egyelőre
pedig nem tehetett egyebet, mint hogy ami
kevés értékes holmija volt, azt eladogatta
s így szerzett Boriskának orvosságot.

Igy mult egyik nap a másik után, a
szegény asszon helyzete egyfórmán szo-
moru maradt, sőt néhány napig már azt
is hitte, hogy meghal Boriska; annyira
roszul volt; még a madárkával sem gon-
dolt többé a kis beteg, hanem eszmélet-
lenül feküdt az ágyon. A jó Isten azonban
könyörült rajta s még néhány nap mul-
tával az orvos azt mondta, hogy Boriska,
talán mégis föl fog gyógyulni.

Mihelyt a kis leány annyira jobban
lett, hogy beszélni tudott, legelső gondja
a madárka volt. Egy pillanatra sem
ereszté magától s a kanári is lassanként

egészen megbarátkozott uj kis urnőjével,
ugy hogy kezén ugrált s szájából vette ki
eledelét, ami nagy örömet okozott a sze-
gény betegnek. A jó anya pedig még arra
is gondolt, hogy a kanári madárka czuk-
rot, hangyatojást kapjon; ő maga nélkü-
lözött, éhezett, de a beteg gyermeket s
kedves madárkáját lehetőleg ellátta min-
denmel.

Hanem végre mégis bekövetkezett a
végső szükség, midőn a szegény özvegy
asszony már semmikép sem tudott szert
tenni pénzre, hogy beteg leányának jó
tápláló eledelt vásároljon. Ép ezen tőp-
renkedett, midőn egy napon Boriska így
szólt:

— Kedves anyácskám ... én nem
tudom, mi történt velem ... hanem én ...
én éhes vagyok!

— Ennek nagyon örvendek, édes
leányom. Ez jó jel ... annka a jele, hogy
egészséged visszatér s ismét van étvágyad.
Csak feküdjél nyugodtan, majd gondos-
kodom, hogy legyen jó leveskéd.

Szegény jó anya! Könyezve ment
ki, — mert nem tudta, hogyan teljesítse,
amit a kis betegnek ígért, honnan sze-
rezen valami főzni valót. Eddig még soha
sem gondolt arra, hogy más emberektől
kérjen alamizsnát, inkább nélkülözött.
De most már ki nem kerülhetette. Volt a
városban egy jó ismerőse, elhatározta,
hogy elmegy hozzája s kér, nem alamizs-
nát, hanem egy kis kölcsönt s majd ha
megint fog dolgozhatni és keresni, vissza
fogja fizetni. Megkérte tehát a szomszéd
Ágnes asszonyt, hogy míg ő oda lesz, vi-
gyázzon kissé a betegre; aztán utnak in-
dult a belvárosba.

Ismerősei, kiktől a kölcsönt kérte jószívü, bár szegény emberek voltak s szívesen adtak, ami kevés fölösleges lisztjük, zsírkok volt, sőt meleg részvétellel kérdezősködtek a beteg leányka felől. Midőn pedig meghallották, hogy Boriska legfőbb szórakozása a talált kanári madárka, így szólt egyikök:

— Talán bizony épen az a kis madárka ez, melyet ezelőtt két héttel kidoboltak, hogy elveszett. A bizony, igazán az lesz! Most már világosan emlékszem, kanári madár volt, ami akkor elveszett. Jutalmat ígértek annak, aki megtalálja és hazaviszi . . . arra is emlékszem, hogy a nagy piacra, abba a szép emeletes házba kell vinni.

Boriska anyja hazamenet nagy örömmel gondolt a hallott ujságra.

Az isteni gondviselés vezette hozzá azt az eltévedt madárkát . . . most majd hazaviszi s ha az ígért jutalmat megkapja, ebből néhány napig eltarthatja beteg gyermekét, azután pedig majd dolgozik ismét és így valahogy majd csak megélnék. — Amint hazaért, Ágnes nénit, a jó szomszédasszonyt az ajtó előtt találta.

— Boriska alszik, szólt Ágnes asszony. Ugy vettem észre, hogy jó volna

egy kis levest adni neki . . . mert éhes szegényke.

— Mindjárt kap . . . Kérdezősködött utánam?

— Igen . . . de csak egyszer, aztán nyugodtan maradt és játszott kedves madárkájával. Egész gyönyörűség nézni, miként cseveg a szegény beteg gyermek a kis madárkával. Addig-addig játszottak, míg végre Boriska elsenderült. No de most nem tartóztatom, kedves szomszédasszony, ké-

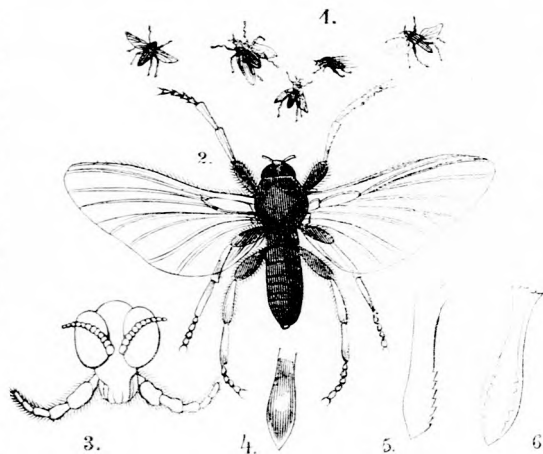
szítsen leveskét a kis betegnek, kérni fogja, ha fölébred.

A jó Ágnes néni szavai nem csekély aggodalmat okoztak Boriska anyjának, — észbe juttatták, hogy a kis leány számára nagyon szomorú hír lesz az, amit a kanári madárkáról megtudott a városban.

Hamarjában nem

is tudta, mily módon adja értésére Boriskának, hogy a madárkától meg kell válnia, mert vissza kell vinni igazi gazdájának. A jó anya félt, hogy a beteg gyermek el sem fogja bírni a fájdalmat, melyet a kedvenczétől való elválás miatt szenvedni fog.

Még nem szánta rá magát semmire s gondolkodva lépett be a szobába, Boriska még mindig aludt, a madárka pedig ott csicsereggett a kalitkában az ágyon. A sze-

A KOLUMBÁCSI LÉGY. (Lásd a 382. lapon.)

gény leányka oly sápadt volt, arczán anyyira meglátszott a szenvedés, hogy anyja már előre is megsajnálta, midőn arra gondolt, mily fájdalmas lesz Boriska ébredése, ha a kedves madárkát nem látja többé.

Pedig ennek meg kell történni s még legkönnyebben tuleshetni a dolgon, ha

elviszi a madárkát, mialatt a kis leány alszik.

— Majd azután megmagyarázom neki, hogy megtaláltam a madár tulajdonosát s haza kellett vinnem, annál inkább mert nagy szükségünk van arra a kis pénzre, melyet jutalmul kifizettek.

A SASKESELYÜ. (Lásd a 379. lapon.)

Igy gondolkozott az anya s óvatosan, nesztelenül közeledett az ágyhoz, fölvette a kalitkát és megindult kifelé. De a kis madár oly hangosan kezdett csattogni, hogy Boriska fölébredt; azonnal észrevette, hogy a kalitka nincs mellette.

— Hol van az én madárkám? kérde nyugtalanul.

— Itt van, kedvesem, itt van, felelé anyja és visszatette a kalitkát az ágyra.

Boriska megnyugodott, anyja pedig leült hozzá az ágyra s törte fejét, miként adja tudtára a betegnek, hogy meg kell válnia a madárkától. Akármiképen fogjon a dologhoz, a vége mégsem lehet más, mint hogy Boriskának meg kell tudni a

szomorú hirt. Már esteledni kezdett, nem volt tehát veszteni való idő, ha még ma haza akarja vinni a kanárit. Az anya tehát ilyenformán kezdte beszélni:

— Tudod-é, Boriskám, hogy én már fölfedeztem, honnan került ide ez a kanári?

— Oh, én is tudom: megmondta Ágnes néni.

Anyja ugyancsak bámult Boriska szavain; hogy lehet az, hogy a szomszéd asszony tudta a dolgot és csak Boriskának mondta meg? Meglepetését azonban a jó anya nem árulta el, sőt titkon még örült is annak, hogy Boriska már tudja, kié a madár; mert így már félig-meddig el lehet készülni arra, amit most hallani fog. Az anya tehát így folytatá:

— Megmondta neked Ágnes néni? Nos, tehát, kedvesem, nem gondoltál arra, hogy nekem most kötelességem hazavinni ezt a madárkát?

— Hazavinni? Hiszen az lehetetlen! Anyáskám nem mehet olyan messzire.

— Oh, nincs az oly nagyon messze.

— Hogy ne! Hiszen az túl van a tengeren!

— Tul a tengeren? Mit beszélsz, gyermek!

— Oh, én jól tudom... Ágnes néni mondta, hogy messze, nagyon messze, túl a tengeren van egy sziget, ott van a kanári madarak hazája. No's hát látja anyáskám, oda nem viheti vissza, ugy-é?

— Oda bizony nem, kedvesem; de én nem is azt értettem. Ez a kanári nem onnan szökött meg... ez már itt volt a mi városunkban, a nagy piacon, abban a szép emeletes házban. Onnan repült el s

gazdája két forint jutalmat ígér annak, aki visszaviszi. Beláthatod, édes leányom, hogy most már haza kell vinnem a madárkát, mert nem a miénk és tudjuk azt is kié, hová kell vinni.

(Folytatása következik.)

M A J Á L I S.

(Képpel a 384. lapon.)

KEDVES Forgó bácsi! Engedelmet kérek
Hogy néhány szócskára Önhöz most betérjek.
S ne vegye rossz neven, kérem el ne üzzön,
Hogy a mondókámat rigmusokba fűzőm.

Szép májusi nap volt, ugy a vége felé,
Midőn többen állván jó szüleink elé:
Arra kértük őket, engedjék meg nekünk,
Hogy egy egész napra szabadba mehessünk.

Ugy lett mint kívántuk; elemőzsinával,
Vidám énekszóval, czinezi muzsikával:
Párosával vígan mentünk az erdőbe,
Lukat kurjantottunk a langy levegőbe.

Ugráltunk, táncoltunk és hintán repültünk,
Kezünkkel túlköltünk, czirkon hegedültünk,
Madarat hallgattunk, fűben heverésztünk,
»Tamást«, »Gizit«, »Palit« fakéregbe véstünk.

Délebedre gulyás-húst főzött a János,
A mely a jó ízben nem is volt hiányos,
Üzsonnára aztán tejjel ettünk epret,
Közben, nem is vártuk, az est is közelgett.

Egy kissé fáradtan, de azért jó kedvvel:
A nap lenyugodván, mi kerekedtünk fel.
Erdei virágból kötött bokrétánkat
Örömmel nyújtottuk apánknak, mamánknak.

Eddig van; tovább nincs. És így a levelem
Ezek után bizvást be is fejezhetem.
Teszem is; de végül megköszönöm szépen,
Hogy a »Kis Lapot« Ön megnyitotta nekem.

Szt.-Udvaron, május 29.

Szeles Ákos.

A BORZASZTÓ ÉJSZAKA.

 — Vig beszélyke. —
BORZASZTÓ volt, az kétségtelen s én semmiképen sem akarom szé-
 píteni a dolgot, — bátorságom teljesen cserbenhagyott — épen azért volt oly borzasztó az az éjszaka. Most már talán nem esnék meg rajtam, mert okultam és néhány év is mult el már azóta; de akkor megesett s ha már rászántam magamat: hát elmondom, igazán ugy, a mint történt.

Hárman voltunk testvérek: Sándor, Aladár és én. Sándor volt a legfiatalabb, tíz éves; én két évvel idősebb, Aladár pedig nálamnál három évvel idősebb, tehát körülbelül tizenöt éves, ugy hogy már egész gávallérnak tartotta magát s mi kisebbek mindig nagy tisztelettel megbámultuk okosságát, erejét és bátorságát.

Mindhárman a városban jártunk iskolába, természetesen különböző osztályokba. Itt a városban kaptuk egyszer jó szüleink levelét, melyben tudtukra adták, hogy régi falusi jószágukat eladták és más birtokot vettek szép, regényes vidéken; a lakóház egy régi kastély, mely még a mult században épült s olyan nagy, hogy akár három család is elfért volna benne. Nagyon megörültünk e hírnek s előre tervezgettük, mily pompás lesz ez ódon kastély nagy termeiben játszani. Alig vártuk, hogy a vizsgálatokon tul-
 essünk s a szünidő kellemes napjait a szép új lakhelyen tölthessük.

Végre megérkezett a várva várt nap, bucsut mondtunk az iskolának és — mon-

danom sem kell, — nagy jókedvvel hazautaztunk. Még világos nappal volt, midőn hazaértünk s miután kedves szüleinket megöleltük, megcsókoltuk s iskolai bizonyítványainkat, melyek jó rendben voltak, előmutattuk, elindultunk a kastély megtekintésére. Várakozásunkban nem csatlakoztunk: ódon épület volt, még egészen jó karban, roppant vastag falakkal s temérdek zig-zuggal, de közben óriási termekkel is, melyekben akár táncvigalmat is lehetett rendezni. Oly sok és oly nagy szobák voltak földszint, hogy szüleink az emeleti szobákat egyelőre üresen is hagyták; de mi azért a felső termeket is bejártuk. Elöl széles, nagy lépcső vezetett föl, hátul egy keskeny csigalépcső. Mire besötétedett, már ismertük az egész házat; el is határoztuk, melyik üres terem milyen játékra lesz legalkalmasabb. Csak egy szobát találtunk ott fent csukva s kérdeztük Liditől, a szobaleánytól, mért tartják épen azt becsukva? Azt is meg akarjuk nézni.

— Isten mentsen, iiiurak! felelt Lidi megrettenve. — Én zártam be, a kulcs ott függ az ajtó mellett a szegen, de oda világért se menjenek be, mert ez az elátkozott szoba!

Roppant nevetésre fakadtunk s igen tetszett nekünk, hogy ime ez aztán való-
 ságos regényes ódon kastély, még elátkozott szoba is van benne, hol kisértetek járnak. Kérdezősködésünkre kisült ugyan, hogy azt a kisértetet még senki sem látta; de Lidi szentül állította, hogy valóban ott jár az elátkozott szellem minden éjjel abban a szobában s ha nem is látta senki, de hallani bizony már sokan hallották.

Mi természetesen egy szót sem hittünk e meséből, mert annyit már akkor is tudtunk, hogy kísértetek nincsenek s az efféle meséket csak tudatlan, babonás emberek gondolják ki. De nagyon mulatságosnak találtuk, hogy lesz módunkban kísértetet lesni, még pedig saját lakásunkban.

Vacsora után mamánk megmutatta mindegyikünknek, hol fogunk lakni. Aladár mint legidősebb, édes apánk szobája mellett kapott maga egy kis szobát; nekem és Sándornak pedig az épület tulsó vége felé rendeztek be egy szép nagy szobát, melynek ablaka és egyik ajtaja is a kertre nyilott, úgy hogy kedvünkre szaladgálhatunk ki és be, nem háborgatva lármánkkal a többieket. Nagyon pompásnak találtuk szobánkat s megköszöntük kedves mamánknak, hogy épen ott választotta ki számunkra. De midőn a mama távozott, Lidi, ki egyetmást még rendeztetett szobánkban, így szólt:

— Az ifiurak örülnek ennek a szobának? Igen ám, mert nem tudják, hogy épen fejük fölött van az az elátkozott szoba!

— Hát aztán? Mi baj azért, Lidi?

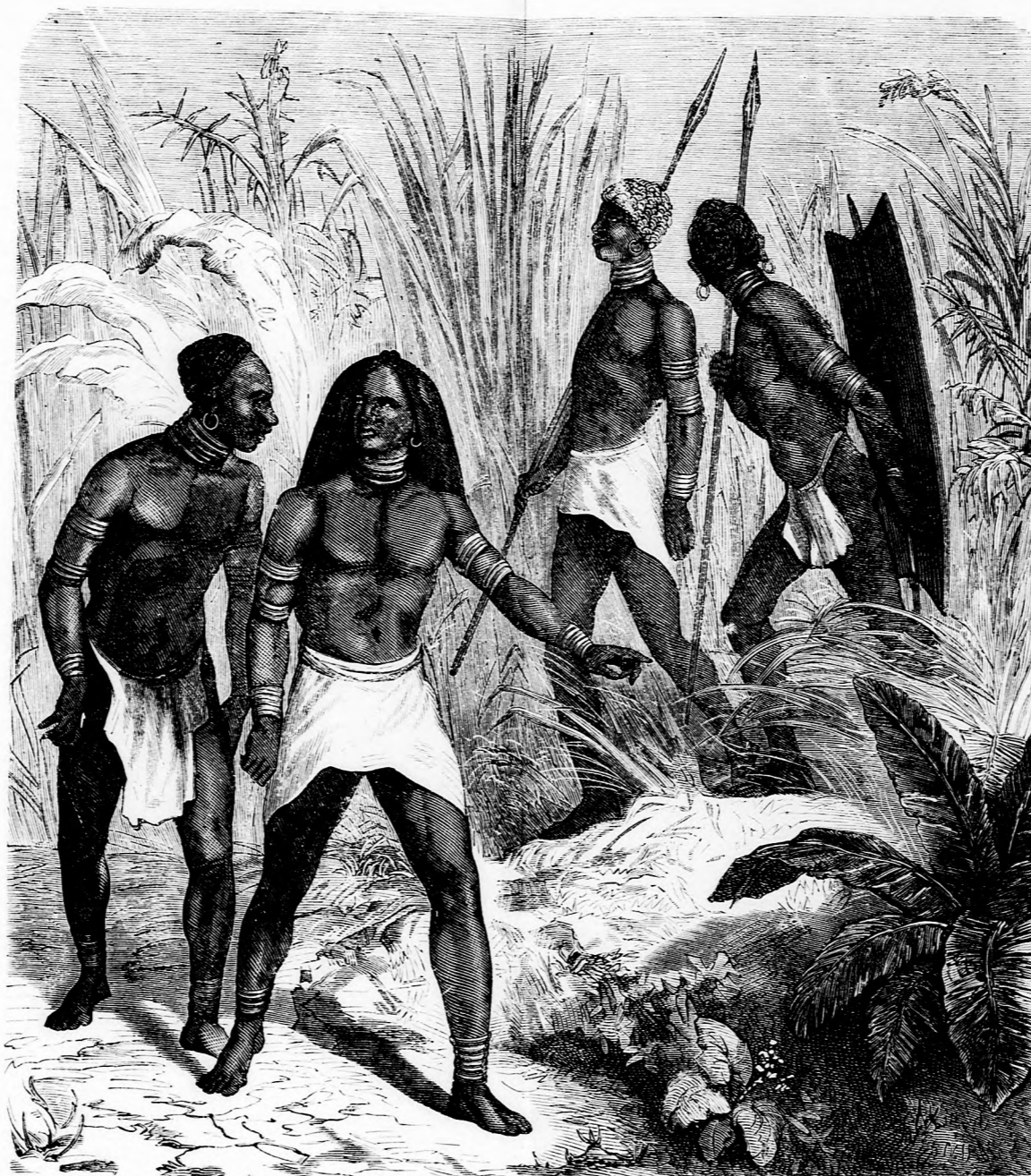
— Mi baj? No no, majd meglátják. Én nem maradnék itt éjjel, ha az egész kastélyt nekem adnák is!

— De hát mitől fél?

— Mitől? A gonosz kísértetektől!

Jól van jól, csak nevéssenek, tudom, nem hiszik, hogy vannak kísértetek...

— Nem bizony, Lidi és maga is jobban tenné, ha nem ijesztgetné magát efféle bolondsággal. Ne féltsen minket, — ha eljön az a kísértet, majd szemébe nézünk és el is fogjuk, ha lehet!

SZERECSÉ N HARCZOSOK. (Lásd a 380. lapon.)

Lidi majd hanyattesett e vakmerő szavaink hallatára, aztán gyorsan távozott s kimenet még olyanformát dörmögött, hogy »kár olyan nagyon vitézkedni.« Mi pedig egy nagyot nevtünk, aztán lefeküdtünk és csakhamar jóízűen aludtunk. Reggel mikor fölbredtem, Sándor még félálmosan nyújtózkodott s kérde:

— Andor te! Én nem hallottam semmi neszt annak a kísértetnek. Hát te hallottál valamit?

— Nem biz én semmit! Nagyon derék kísértet, hogy nem akarta mindjárt első éjjel megzavarni álmunkat.

— Tudod mit? Reggeli uton fölme gyünk abba a szobába és megnézzük, mi van benne. Hátha valaminek nyomára találunk!

— Mindenesetre fölme gyünk. Lidi azt mondta, hogy a kulcs ott függ a szegen, tehát kinyithatjuk.

Reggeli után azonnal föl is mentünk, a kulcsot megtaláltuk és kissé kíváncsian nyitottuk föl az elátkozott szoba ajtaját. Kíváncsiságunk azonban teljesen fölösleges volt. Ez a szoba is épen olyan üres volt, mint a többi, — épenséggel semmit sem láttunk, ami arra mutatott volna, hogy itt járt valaki. A nagy ablaktáblák közül néhány ki volt törve, és így a szobában jó frís levegő is volt; az egyik sarokban ó divatu roppant nagy kandalló állott, de butor nem volt semmi.

— Itt ugyan nem sokat láttunk! mondám nevetve s visszatértünk.

A következő éjjel sem hallottunk semmit s Lidi igazán csodálkozott, hogy minden reggel ép egészségben és jókedvűen látott kilépni szobánkból. Ha mond-

tuk, hogy épenséggel semmi gyanus zajt sem hallottunk, hitetlenül rázta a fejét.

— Csak azért nem hallják, mert nagyon mélyen alusznak! Ez a szerencsés-jök! De majd megválnak, kinek van igaza!

Neveztünk s aztán lassanként el is feleedtük az egész dolgot. Játszottunk, szaladgáltunk egész nap, éjjel pedig aludtunk olyan jóízűen, hogy miattunk bizony az a szegény kisértet kedvére tánczolhatott az üres szobában fejünk fölött.

Körülbelül két hét mult el, midőn mamánk egy este hirtelen rosszul lett és igen súlyosan megbetegedett. Aladár rögtön kocsiba ült s ment a szomszéd városba orvosért, mi pedig aggódva jártunk-keltünk kedves jó anyánk körül. Végre megjött az orvos, rendelt orvosságot s kissé megnyugtatót, hogy habár súlyos a baj, de hiszi, hogy szerencsésen el fog mulni.

Késő éjjel volt már, mikor az orvos távozott: mi egy ideig még nem akartunk lefeküdni, de édes atyánk megparancsolta, hogy menjünk aludni, mert mi ugysem segíthetünk semmiben. Aggódva és busan vonultunk tehát szobánkba s lefeküdtünk, — de aludni nem tudtunk mindjárt, hanem beszélgettünk és biztattuk egymást, hogy kedves jó mamánk nem sokára bizonyosan fölgyógyul.

Éjjel tájban végre mégis elnyomott az álom s már épen szenderegni kezdtem, midőn hirtelen valami zajt véltem hallani fejem fölött. Fölríadtam s az első pillanatban azt hívéem, hogy csak álmodtam, — de nem! Néhány percz mulva a zaj újból és egészen tisztán hallható volt a fölöttünk levő szobából. E zaj pedig oly sajátságos, oly idegenszerű volt, hogy tulajdonképen

le sem tudom írni. Mintha valaki vagy valami járt-kelt volna a felső szobában, mert a zaj mindig más-más pontról hallatszott; emberi lépéshez azonban még sem hasonlított, inkább eszoszogságnak, suhogásnak lehetne mondani, közben pedig tompa, nagy zuhanások hangzottak, azután néha borzalmas, ijesztő fölkiáltás, visitás.

Egészen őszintén megvallom, hogy e pillanatban valóban cserben hagyott minden bátorságom. Mi vagy ki okozhatja ezt a sajátságos zajt? Kisértetekben, mint már mondtam, nem hittem, — de azért mégis egyszerre olyanformát gondoltam, hogy talán mégis csak jobb volna az épület másik végében lakni. Eszembe jutott mindaz, amit az elátkozott szobáról beszélni hallottam s bár saját magam előtt szégyeltem, mégis tagadhatatlanul reszkettem és a fogam is vaczogott. Öcsém Sándor is megszólalt a másik ágyból és nem épen vitéz hangon kérdezé:

— Andor . . . hallod? . . . Mi az? . . . hallod azt a zajt?

— Hallom, de nem tudom, mi lehet. Hallgassuk figyelmesen, talán kitaláljuk.

Hallgatóztunk s egészen tisztán hallottuk ismét a eszoszogsást, suhogást, a tompa zuhanásokat s az ijesztő sivitást. De hogy mi lehet ez? arról fogalmunk sem volt.

— Az elátkozott szobából hallatszik, suttogá Sándor. Tehát mégis igaza volna Lidinek. Vannak kisértetek?

— Azt nem hiszem, felelém s iparkodtam öcsém előtt lehetőleg bátornak látszani, — nem hiszem, de az bizonyos, hogy odafent valami rendkívüli dolog tör

ténik. Mit gondolsz, hátha fölmennék és megnéznők? Gyujtsak gyertyát?

— Az Istenért, ne tedd! kiáltá Sándor rémulten; ha szeretsz, Andor, ne mozdulj, ne gyujts gyertyát! Maradjunk csöndesen, huzzuk fejünkre a takarót s aludjunk el, ha lehet.

Nekem sem kellett sok biztatás, hogy megfogadjam ösém tanácsát; igyekeztem ugyan, hogy előtte bátornak látszassam, de bizony nagyon meg lettem volna akadva, ha szavamon fog s azt van mondja: No hát menjünk, nézzük meg mi odafent! Egy csöppecske kedvem és bátorságom sem volt erre, tülemlre huztam tehát a takarót, hogy ne halljam azt az ijésztő zajt s végre csakugyan elaludtam.

(Folytatása következik.)

A SASKESELYÜ.

(Képpel a 373. lapon.)

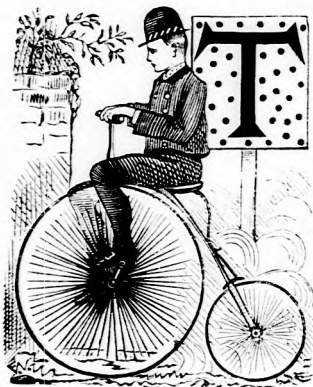
HA SAST elnevezték a levegő »király«-ának: rokonát, a saskeselyüt méltán nevezhetik a levegő »rabló«-jának; amilyen kegyetlen, ragadozó és erős négylábu állatok közt a tigris, olyan a madarak közt a keselyü.

A keselyü tanyája mindig csak magas bérczek közt van s onnan indul a völgyekberablókalandokra; narancs-sárga szemeivel egy mértföldnyi távolságra is lát a magasból. Testének hossza körülbelül négy láb, de kiterjesztett szárnyainak egyik végétől a másikig nem ritán másfél ölet lehet mérni. Tollazata nem nagyon ékes, háta feketés barna, fejének felső része fehér, apró fekete foltokkal tarkázva, nyaka és melle rozsdasárga, csőre úgy mint karma is roppant erős. Röpülése oly sebes, hogy a fecskét vagy sólymot is utoléri s ha egyszer üldözőbe vett valakit vagy valamit, ez veszve van, ha biztos

helyre nem tud elrejtőzni. Rettog is tőle a hegyek közt minden négylábu állat és minden madár, mert a keselyü nem válogatós eledelében; amit talál és elbir magával vinni, mindent elragad, a juhnyájában nagy pusztításokat visz végbe s még jókora borjúkat is megöl; őzek, nyulak s más erdei vadak szintén kedves zsákmányai, nem ritkán pedig kisebb gyermekeket is elragad. Rablókalandjait hihetetlen vakmerőséggel üzi, csöppet sem bánja ha közel is van a pásztor; lecsap a nyáj közé s hatalmas karmaival fölemeli és elviszi kiszemelt prédáját.

Fészket a keselyü mindig magas, meredek szirtok odúiban rakja galyakból, nádakból s béleli szőrrel és gyapjuval. A vidék lakói, kiknek e rabló madár annyi kárt okoz, szorgalmasan kutatják az ilyen fészkeket, főleg azon időben, mikor a kicsiny keselyük még benne vannak s még nem birnak röpülni; e kicsinyeket kiszedik s vagy megölik, vagy kalitkában fölnevelik és eladják állatseregleteknek. De a keselyü fészkehez hozzáférni nem könnyű dolog és veszedelmes is ám. Meredek sziklaoldalon kell, gyakran kötél segítségével, lebocsátkozni a fészkekhez s ha az öregek véletlenül éppen akkor térnek haza, rettenetes harc indul meg. Mert a keselyü kétségbeesetten védelmezi kicsinyeit s az embernek szüksége van minden erejére és bátorságára, hogy a feldühödött hatalmas madarat legyőzze. A keselyü addig nem tágit, míg a fejszétől, melyet ilyenkor az emberek mindig magukkal visznek, halálos csapást nem kapott; de sokszor megesisik az is, hogy a keselyü győz, hatalmas szárnyai ütésével és csőre harapásaival futásra kényszeríti ellenségét; mivel pedig a meredek szirtoldalon járni is alig lehet, az ember lezuhan a mélységbe s összezúzva, nem ritkán halva terül el a földön!

VELOCIPÉD.

ÜLED, hozzád, jobbra balra,
Amint a két lába hajtja
S amint kormányoz keze:
Igy halad kis szekere.

Csinos jármű, gyors haladó:
Magam vagyok kocsis és ló.
Gyi no szürke, lesz abrak . . .
Jaj, csak le ne forduljak!

SZERECSEEN HARCZOSOK.

(Képpel a 376—377. lapokon.)

MIKOR harczosokról, katonákról beszélünk, rendesen daliás vitézekre gondolunk, kiknek szép egyenruhájok van, csákójuk, puskájok, kardjuk s kik dobporgés és zeneszó mellett masiroznak pontos rendben egymás mellett. Azok a vitézek azonban, kiket itt e rajzon látunk, bizony épen nem olyanok, mert ezek szerecsenek s messze, Afrika belső részeiben vannak otthon, ahol csak nagy ritkán jár egy-egy mivelte európai ember.

Ha megnézitek a térképet, azt fogjátok látni, hogy Afrika legnagyobb része a forró égöv alatt fekszik. Ott a nap sokkal melegebben süt, mint nálunk, a tél pedig csak annyiból áll, hogy néhány hétig eső esik. Ezt ti talán nagyon kellemesnek gondoltátok, — de a valóságban igen szomorú ám ott az élet, mert a rövid esőzés után következik a borzasztó hőség és szárazság, mely mindent elfonyaszt: csak itt-ott a folyamok partján nő magas bozót, sás és ebben aztán mindenféle veszedelmes ragadozó állat üti föl tanyáját.

Az emberek, akik itt laknak, a szegény szerecsenek, szomorú tudatlanság-

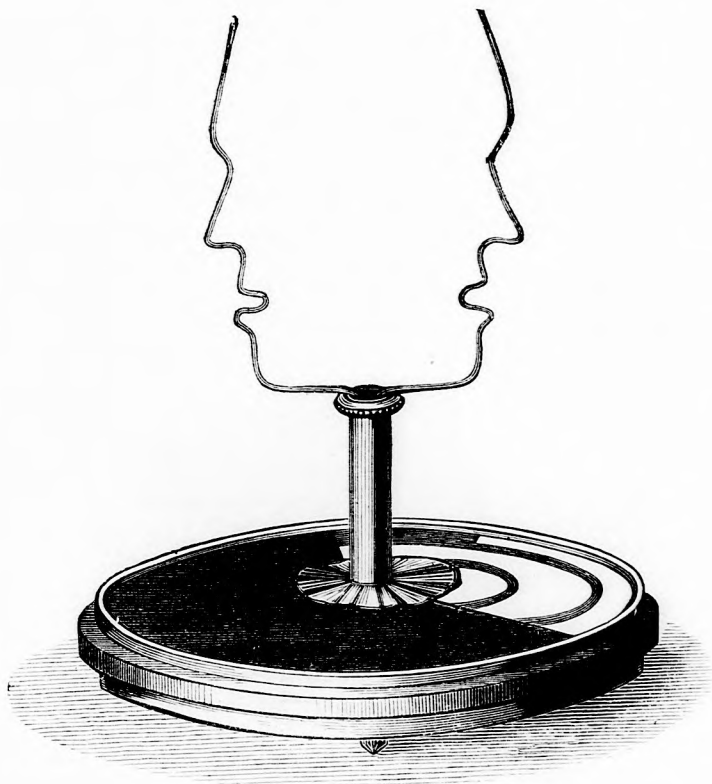
ban és vadságban élnek. Galyakból, földből készítenek nyomorult kunyhókat, ruhát alig viselnek s az igaz, hogy az ott uralkodó nagy meleg folytán ezt könnyen tehetik. A munkát többnyire a nők végzik, a férfiak pedig vadászattal és háborúval töltik idejüket, mert e szerencsétlen népek többnyire viszálykodásban élnek egymással s nagy ritkaság, hogy két szomszéd törzs békében megférjen egymás közelében. De az ő háborújuk természetesen nem olyan, mint más erős népeké; nincs ágyuk, sem puskájok, hanem mindössze valami rozsdárdá minden fegyverök; ezzel lesbe állanak s ha rábukkannak ellenséges törzsbeli emberekre, megölik vagy elviszik rabszolgaságba.

Derék, áldozatkész európai férfiak sokszor megkísérelték már és megkísérelnek most is mindig újból, hogy e szegény tudatlan népeket oktassák, boldogabb életre szoktassák; de ez nagyon lassan és nehezen megy, a szerecsenek nem akarják elhinni, amit nekik az európai fehér emberek beszélnek és mutatnak. A mi hasznos házi állatainkat nem ismerik s hogy mily nehéz velök boldogulni, mutatja a következő kis történet, melyet egy tudós beszélt el, ki maga is ott járt ama tájakon.

A tudós hírét hallotta, hogy egyik szerecsen néptörzs nagy nyomorúságban él, még vadászatból sem szerezhet magának élelmet, mert állat sem tanyáz vidékükön olyan, hogy husát enni lehetne. Tudósunk tehát elhatározta, hogy odamegy, magával visz próbaképen két tengeri

nyulat s ha ezek ama tájon megélnek, majd többet is visz; mert a tengeri nyul nagyon gyorsan szaporodik s husa igen jóízű és tápláló.

Amint a szerecsenek közé ért, azonnal nagy csapat kíváncsi gyűlt körébe; de alig pillantották meg a két tengeri

A FORGÓ ARCZKÉP. (Lásd a 383. lapon.)

nyulat, iszonyu kiáltozásra fakadtak; egy öreg pedig, ki főnöküknek látszott lenni, odaugrott, megragadta a szegény állatkákat s úgy vágta a földhöz, hogy mindakettő rögtön megszűnt élni.

— Szerencsétlen ember, mit tettél! kiáltá a tudós megelégelve. Hiszen ezt

épen a ti számotokra hoztam, ezek igen hasznos, szapora állatok, néhány év alatt egész sereg lett volna belőle

— Igen? Még csak az kellett volna! Még csak az kellene, hogy ilyen szörnyetegek elszaporodjanak nálunk!

A többi szerecsenek is erősen bizo-

nyitgatták, hogy nekik ilyen undok szörnyeteg nem kell. A szegény tudós semmikép sem értette a dolgot, mértretnegnek ez emberek a szegény tengeri nyulaeskától. Végre sok biztatás után egyik öreg szerecsen kivallotta.

— Ismerjük mi már azokat a hasznos állatokat, melyekkel ti fehér emberek kínálgattok minket. Nem igen régen járt itt egy hozzád hasonló ember s hozott egy fehér állatot, azt mondta, igen hasznos jószág! Az ám! Köszönjük szépen! Az a fehér állat egy rettenetes szörnyeteg, mindjárt első nap megszökött kunyhóinkból s azóta a környéken a fákon él, pusztítja a madarakat, ha valaki hozzá nyul, karmol, harap, köpköd s még éjjel is ijesztgeti az embereket.

Igy szólt a vén néger s tudósunk

roppant kíváncsi lett, valjon miféle szörnyeteg lehet az. Elvezették a helyre, hol ez a borzasztó, fehér állat vadon élt. És mi volt az? — hát egy szép fehér macska.

A macska, mint tudvalevő, nehezen szokik új emberekhez s ha nem jól bánnak vele, elvadul. Ugy volt ez is és a szegény tudatlan szerecsenek alig tudtak hová lenni ijedtökben, mikor a czicza mérgesen miákolt és köpködött. És azután, mihelyt valami hasonló fehér állatot megpillantottak, melyet még nem ismertek, rögtön afféle veszedelmes szörnyetegnék gondoltak s ezért megölték a jámbor tengeri nyulaeskákat is. Hiába volt minden magyarázat, minden rábeszélés; nem hitték el, hogy a macska nem valami megtestesült ördög s hogy a tengeri nyulaeska nem hozhat reájok veszedelmet.

A BRONCS-UGRÁS.

(Képpel a czímlapon.)

ALTAI szököm mint a szöeske,
Átrepülöm mint a föske

A kertet, a ligetet.

Fehér ruhám kék szalagja —

Ki messzébb áll tán azt tartja:

Lepke vagyok, meglehet.

Szöeske, föske, ienge lepke —

A mezőrül a berekbe

Lengek, szököm, repülök.

S velem röpül a kötelem,

Mert e kötél szárnyam nekem,

Hol alant, hol fölöttem.

A KOLUMBÁCSI LÉGY.

(Képpel a 372. lapon.)

Kis olvasóim közül azok, kik hazánk déli részein laknak, bizonyosan ismerik a kolumbácsi legyet, ezt a gonosz, kártékony rovar. Más vidékek és külföldön csak hírből ismerik, mert a kolumbácsi légy csak Magyarország déli vidékén, a Duna

mocsáros partjain tanyáz s bizony nem nagy örömünkre szolgál, hogy épen nálunk választotta hazáját.

A kolumbácsi légy mindig nagy társaságban él; némely években pedig, mint ez idén is roppant tömegben vándorlásnak indul s fekete felhőként elhatol messze vidékre is és veszedelmet hoz minden állatra, melyet a szabadban talál. Mert a kolumbácsi légy, bár igen kicsiny, mégis nagyon gonosz ellenség; csipése élénk fájdalmat okoz s a csipés helyén tüzes, kemény daganat támad. Legveszedelme sebb az, hogy e légy behatol a szájba, orrba, fülekbe, még a szemhéj alá is és ott csíp. Ha több csipés van egymás mellett, gyuladást és lázat okoz s ritka állat, mely élve menekülne; még emberek is belehalnak, ha sok csipést kapnak e gonosz kis legyektől. Ez okból, mihelyt a kolumbácsi legyek valamely vidéken megjelennek, a házi állatokat nem eresztik ki az istállóból s ott is füstöt csinálnak, hogy elriasszák a tolakodó ellenséget.

A kolumbácsi légy tavasz közepén vagy végén jelen meg; a képen I. mutatja

a legyet természetes nagyságban, vagy inkább kicsiségben, mert igen piczinyek; színe kékes szürke, csápjja, feje, lábai feketék, szárnyai fehéresek. A 2. ábra nagyítva mutatja a legyet és szintén nagyítva 3. a fejet a szuró csápokkal, 4. a középső fő szuró csápot, 5. az oldalesápot és 6. ugyanazt alólól.

Nyár felé a kolumbácsi legyek raja rendszeren eltűn, de kisebb számban egészen őszig garázdálkodik fészke közelében. Fészkek a mocsáros partokon van, hol a fűszálakra rakják le tojásaikat; a tojásokból aprócska kukacok bujnak ki, bemásznak a vízbe s ott élnek és alakulnak át bábokká, melyekből aztán tavaszra kifejlődik a légy. Ha tavaszkor száraz, szeles idő van s a vizenyős helyek kiszáradnak, akkor e gonosz legyek még báb-korukban elpusztulnak s nem garázdálkodhatnak.

A FORGÓ ARCZKÉP.

— Játék ügyes gyermekek számára. —

(Képpel a 381. lapon.)

Egy ügyes kis fiu szüleinél voltam nem régeből látogatóban. Béla, ez a fiu neve, az asztalnál ült s azzal mulatott, hogy egy tréfás formájú báb-fejet nagy gyorsasággal forgatott. A ki látta, fogadni mert volna, hogy valóságos báb-fej forog ott; pedig, mikor megszűnt forogni, kitént, hogy az egész nem egyéb két darab girbe-görbe drótnál.

Ezt a mulatságos figurát minden ügyes gyermek megcsinálhatja magának. Mindenekelőtt szükséges hozzá egy lapos, oldalt körül egy kis szegélylyel ellátott tál-féle edény, melyet fából lehet készíteni. Közepére egy tompa szöveget ütünk be s erre egy második kerek deszkácskát illesztünk rá, melynek épen jól be kell férni az alsóba; de jól megjegyezzétek, a felsőt nem kell odaszögezni, hanem csak rá illeszteni a tompa szögre, hogy forog-

jon rajta. Ezzel az alap készen van. Most a felső deszkácska közepére kemény papírosból egy kis tok-félét ragasztunk s most már csak bele kell illeszteni a tokban a drótot s forgatni a talpat, — és kész a forgó arczkép.

Két darab drótot kell venni s egészen egyformán hajlítani, amit úgy érhetünk el, ha egyszerre hajlítjuk. Egy kis ügyességgel a legfűreább arcz formákra lehet a drótot hajlítani, siróra, nevetőre, haragvóra s ilyen lesz aztán a forgó fej is. A két drótot két ellenkező irányba kell elhelyezni és jól megerősíteni, hogy forgás közben ki ne mozduljon.

Lesz-e köztetek sok olyan ügyes gyermek, mint az én kis Béla barátom, ki e játékot maga megcsinálta?

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« X. köt. 21-ik számában közölt rejtély megfejtése:

„Ökör“

Helyesen megfejtették: Sréter Ilonka, Bösz Ilonka, Szmracsányi Antal, Nagy István, Roth Miksa, Wébel János, Ambró Emma és Nándor, Szeszler Rózsi, Weinberger Mariska, Pollátsk Sámuel, Grünwald Kornél, Schwarcz testvérek, Deutsch Emil, Sztrokay Bódi, Szirmay Józsi, Weisz Flóra, Burger Róza, Seidmann Jakab, Sivó Jenő, Jolán, Margit és Iza, Vajda Márta, Térfi. (Másodszor is figyelmeztetek, hogy nevedet világosan és egészen ird alá. F. b.) Eislitzer testvérek, Berman Klára, Propper Gyula és Ödön, Deisler Erzsike és Gyula, Lajos Brüll, (Igy irtad alá nevedet, pedig bizonyára tudod, hogy a magyar mindig a vezetéknevet írja elől, tehát: Brüll Lajos) Okolicsányi László, Sivó Mariska, Molecz Károly, Kármán Zoltán és Aladár, Meisels Albert és Endre, Nagy Sándor, Csicsmanczay Emília, Zoltán Jolanda, Debreczeny Ika.

*
A »KIS LAP« 20-ik számában közlött néma irás megfejtését utólag még beküldték: Kármán Zoltán és Aladár, Molecz Károly, Brüll Flora és Paulina, Fodor Anna.

MAJÁLIS. (Lásd a 374. lapon.)

Feljelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.